

معرفی های اجمالی

معرفی اجمالی

ریاضی و رایانه‌ای اعجاز عددی الفاظ
و معانی قرآن را بررسی و تجلیل کنند.

مجموعه کتاب‌های «تفسیر
تحلیلی سوره‌ها» نیز تلاش دارد با روش
نوین سوره‌های مختلف قرآن را تجزیه
و تحلیل کند و به یک «دید» درباره هر
سوره برسد. مؤلف با روش «تحلیلی»

می‌کوشد «غرض اصلی» سوره را کشف
کند تا در پرتوی آن اغراض جزئی نیز
بهتر فهم شود. در این سری از کتاب‌ها
از جدول‌های مختلف و فراوانی
استفاده شده است. مؤلف کتاب را
برای دانشجویان الهیات، طلاب و
عموم علاقمندان به قرآن مفید و قابل
فهم می‌داند.

نکته‌ای که می‌توان در این باره بیان

تفسیر تحلیلی سوره فجر

جمشید ابزاری، اراک: جدید،
۶۴ ص، رقعی (شمیز)، چاپ اول
۱۳۸۲ ش/ ۱۰۰۰ نسخه.

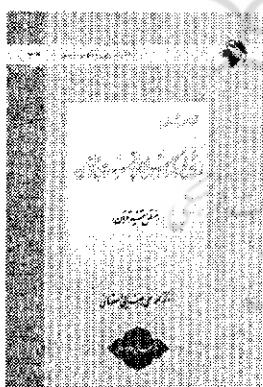
در سال‌های اخیر تلاش‌های مختلف
و گوناگون در زمینه ترویج مفاهیم و
معارف قرآن صورت گرفته است. گاه
تلاش می‌شود با بهره گیری از علوم تجربی
و کیهانی پاره‌ای از آیات قرآن تفسیر به روز
شود. گروه دیگری نیز می‌کوشند با علوم

کرد این است که این گونه کتاب‌ها چندان مورد توجه اندیشمندان و قرآن پژوهان صاحب سبک و رأی نیست؛ بجز موارد اندک و نادری از آنها مانند کتاب سیر تحول قرآن از مرحوم مهندس بازرگان.

ادعا را اثبات کند که: «قرآن واقعاً حاوی تمامی کلیات موردنیاز بشر در هر رشته‌ای است» (ص ۲۰) و دیگر احتمالات درباره جامعیت قرآن باطل است. فصل‌های دوم تا ششم در حقیقت تدارک دلیل است برای ادعای فصل اول.

ضعف عمدۀ این گونه آثار، که به اصطلاح در صدد پاسخ‌گویی به شباهات دینی / قرآنی هستند؟!، تبع کم و شتابزدگی در تهیه یک اثر می‌باشد. جامعیت قرآن کریم، حجّیت فرازهای قرآن کریم، لحن خطاب و التفات در قرآن، فرافهمی بودن قرآن و... عنوانیں اصلی کتاب می‌باشد

درس نامه‌ی روش‌ها و گرایش‌های تفسیری قرآن (منطق تفسیر قرآن)، دکتر محمد علی رضایی اصفهانی، قم: انتشارات مرکز جهانی علوم اسلامی، ۵۲۴ ص، وزیری (شمیز)، چاپ اول، ۱۳۸۲ ش / ۲۰۰۰ نسخه.

ژرفایی قرآن و شیوه‌های برداشت از آن
احمد عابدینی، اصفهان: مبارک،
۲۵۵ ص، رقعی (شمیز)، چاپ اول
۱۳۸۳ ش / ۳۳۰۰ نسخه.

تأمل در ابعاد مختلف قرآن دل مشغولی بیشتر اندیشمندان و متفکران اسلامی می‌باشد. این تأمل با پیش‌فرضهای مختلف صورت می‌گیرد. داوری درباره این تأملات و پیش‌فرضهای نقد و بررسی آنها در خور توجه و مهم می‌باشد.

کتاب حاضر تلاشی است جهت تبیین و توضیح پاره‌ای از موضوعات مهم و کلیدی قرآن. فصل اول کتاب، «جامعیت قرآن کریم»، در حقیقت محور اصلی اثر می‌باشد. در این فصل مؤلف می‌کوشد این

«قرآن کریم کتابی چند چهره و دارای معانی ولا یه لایه است که هر کس بر اساس منابع، دانش و توان خود از این سفره الهی خوشی چینی می‌کند؛ از این رو، مفسران قرآن در طول هزار و چهار صد سال از جنبه‌های گوناگون در این کتاب الهی تفکر و تأمل کرده و روش‌ها و گرایش‌های متنوعی را دنبال کرده و نتایج آنها را در قالب کتاب‌های تفسیری نشر داده‌اند؛ فهم این تفاسیر و بهره‌گیری از آنها در گرو شناخت منطق تفسیر و روش آنهاست و نیز آفرینش تفاسیر روشمند، روز آمد و کامل تر در سایه این شناخت می‌ستراست.» (ص ۱۱)

دانش تفسیر متون دینی، از جمله دانش‌های مورد توجه اندیشمندان دینی می‌باشد. این دانش از دیرباز در میان متفکران و دانشمندان یهودی، مسیحی و مسلمان جایگاه ویژه و خاصی داشته است. دست یازیدن به تفسیر متون دینی و تأمل و تفکر در کتب مقدس، محصول این امر مهم است که انسان به این کتب و متون به دیده اعتنا و اعتبار نگریسته و در پی آن است که در پس این تأمل و پرده برداری «راهی به رهایی» جوید. دانش تفسیر و تأثیرات آیات قرآن کریم از همان سال‌های آغازین

بعثت پیامبر اسلام در میان مسلمانان شروع شد. پیامبر و صحابه گهگاه در اطراف آیه یا آیات گفت و گویی کردند و پیامبر در مقابل سؤال مردمان اهل زمان خود تأویل یا تفسیر از یک آیه ارائه می‌کردند. روند تفسیر و تأویل قرآن، روند رو به رشدی به خود گرفت و در همان قرون اولیه اسلامی دانش تفسیر جایگاه خود را در میان دیگر علوم اسلامی، نظیر فقه، حدیث، کلام، اصول، ... ثبت کرد. متفکران و دانشمندان مسلمان با پیش فرض‌ها، انگیزه‌های اندیشه مختلف و با بهره‌گیری از احادیث نبوی و کلام صحابه به تفسیر و تأویل آیات قرآن کریم پرداخته‌اند. محصول این تأملات و تفکرات تألف صدها عنوان تفسیر کوچک و بزرگ، می‌باشد.

کتاب «روش‌ها و گرایش‌های تفسیری» «بر آن است که روش‌های کاربردی تفسیر قرآن و گرایش‌های مفسران را دسته بندی و تحلیل کند تا منطق تفسیر قرآن را روشن سازد.» (ص ۱۱) این اثر که به صورت «درس‌نامه» تهیه و تدوین شده است، از نئه فصل و سه بحث الحاقی تشکیل شده است. در فصل اول «کلیات روش‌ها و گرایش‌های تفسیری» توضیح داده شده، و از فصل دوم تا هشتم روش‌های

تفسیری : قرآن به قرآن؛ روایی؛ عقلی و اجتماعی؛ علمی، اشاری (عرفانی و باطنی)؛ تفسیر به رأی و روش تفسیر کامل و جامع مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته. در فصل نهم گرایش‌های تفسیری اعم از گرایش فقهی، کلامی، فلسفی، اجتماعی، ادبی و لغوی پی‌گرفته شده. در بخش «ملحقات» سه عنوان آورده شده : ۱. قرآن و هرمنوتیک ۲. شیوه تفسیر موضوعی ۳. کتاب‌شناسی روش‌ها و گرایش‌های تفسیری. مؤلف محترم در پایان هر فصل و بخش، به اقتضای درس‌نامه بودن این اثر، چکیده مطالب، پرسش‌هایی از هر درس، عناوینی برای پژوهش‌های جدید و منابعی جهت مطالعه پیشتر دانشجویان آورده است.

شهرالله فی الكتاب والسنۃ

محمد محمدی ری شهری، به اهتمام رسول افقی، قم: دارالحدیث، ۶۲۸ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ اول ۱۳۸۲ ش/ ۱۴۲۴ق/ ۱۰۰۰ نسخه.

یکی از کارهای ارزنده و مهم در عرصه تحقیق و پژوهش تدوین و تبیب روشمند آیات و روایات، درباره یک موضوع خاص می‌باشد. تحقق این مهم، امر تحقیق، تدریس و تألیف را تا حدود بسیار زیادی تسهیل می‌کند. استاد محمدی ری شهری و همکاران علمی ایشان در مؤسسه تحقیقاتی-پژوهشی دارالحدیث تلاش دارند به شکلی کاملاً روشمند و علمی موضوعات مختلف و متعدد را تعیین و تعریف کنند و سپس تمام آیات و احادیث مرتبط با آن موضوع را گردآوری کنند.

اثر حاضر «شهر الله فی الكتاب و السنۃ» نیز به همین شیوه و روش تهییه و تنظیم شده است. متن اثر به زبان عربی است و امید است، ترجمه آن به زبان پارسی نیز صورت گیرد تا مورد استفاده عموم واقع شود.

این کتاب از پنج قسم (بخش) و هر قسم از چند فصل تشکیل شده است. فضایل شهرالله؛ التهیؤ (آمادگی) لضيافة الله؛ آداب ضيافة الله؛ ليلة القدر و آداب الخروج من ضيافة الله، عناوین اصلی کتاب است. در مقدمه توضیحی درباره شیوه تنظیم اثر گفته شده و در مدخل کتاب نیز مطالبی در اهمیت رمضان و فرضیه روزه آمده است.

قرآن، فلسفه، علم

دکتر ناصر رسولی بیرامی، تهران:
بهجهت، ۲۷۰ ص، رقعي(شميز)، چاپ
اول، ۱۳۸۳ ش / ۲۰۰۰ نسخه.

یکی از پیچیده‌ترین مسائل کلام
جدید/فلسفه دین، بحث از رابطه
علم و دین و یادین و فلسفه می‌باشد.
در اینکه «تعامل» قرآن با علم و
فلسفه چگونه است اختلاف جدی و
مبناهی میان اندیشمندان وجود دارد.
گروهی معتقدند برای فهم قرآن باید علم
و فلسفه را دانست تا ابعاد و رُوفای قرآن
بهتر و بیشتر شناخته شود و گروه دیگری
معتقدند برای فهم و هدایت طلبی از
قرآن نیازی به پیش فرض های علمی و
فلسفی نیست. گروهی از دانشمندان
علوم طبیعی و کیهانی نیز که مؤمنانه به
آیات قرآن نظر می‌کنند. بعضی از آیات
قرآن را با یافته‌های جدید طبیعی و
کیهانی تطبیق می‌دهند و از این طریق

معجزه بودن قرآن را به رخ معاندان و
مخالفان می‌کشند. اثر حاضر نیز با چنین
رویکردی تألیف شده است.

مؤلف کتاب «قرآن، علم، فلسفه»
یکی از اهداف تدوین کتاب را «آشنایی با
قرآن با استفاده از علوم و دانش امروزی»
می‌داند. به اعتقاد مؤلف آیه‌آما او تیتم من
العلم الا قليلاً ناظر به زمان‌های عصر نزول
و سده‌های بعد از آن بوده والا انسان
معاصر بسیار دانا و صاحب علم بی‌شمار
است؟! و می‌توان با این علوم از آیات قرآن
رمزگشایی کرد. همچنین ناشر کتاب عنوان
کرده، مؤلف توانسته است با کمک دانش
تجربی/ زیستی «پرسش‌هایی را که هزاران
سال بی‌پاسخ مانده‌اند» پاسخ گوید؟!
بیشتر مطالب کتاب پیش‌تر در مجلات
و روزنامه‌ها چاپ شده است. انگیزه‌های
مؤمنانه مؤلف سبب شده است کتابی فراهم
آید که از نظر دقت و استحکام مطالب چندان
مورد اعتماد اندیشمندان نباشد.

نوآموزان و عموم طبقات جامعه، استفاده از نوع خاصی از کتابت است که امر فرائت و آموزش را تسهیل و آسان می‌کند.

«قرآن مبین» حاصل همت و تلاش مؤسسه فرهنگی-هنری المقربون است، که در آن سعی شده با استفاده از حروف چینی رایانه‌ای و نشانه‌های خاص امر قرائت و روان خوانی قرآن تسهیل شود. از دیگر امتیازات این مصحف شریف، استفاده از علامات خاص برای مکنی یا مدنی بودن آیه‌ها و بیان تعداد موضوعات یک سوره، تعداد کلمه و حروف هر سوره و... می‌باشد. بیانات تولید ابتکاری و درخور

توجه این مصحف شریف را به مسئولان و کارکنان مؤسسه المقربون تبریک می‌گوید و برای آنان آرزوی موفقیت دارد.

شاپرک شایسته بود، در این کار از ترجمه‌های متقن، جدید قرآن استفاده می‌گردید.

قرآن مبین

ترجمه: مهدی الهی قمشه‌ای، تهران: مؤسسه فرهنگی - هنری المقربون، ۱۲۳۶ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ اول ۱۳۸۳ ش / ۱۵۰۰۰ نسخه.

قرآن به عنوان متن مقدس دین اسلام از اهمیت، اعتبار و احترام خاصی بین مسلمانان برخوردار است. احادیث فراوانی از پیامبر و ائمه در باب قرآن و مسائل پیرامون آن رسیده است. مسلمانان با انگیزه‌های مختلف: ثواب بردن، کسب علم و معرفت کردن، هدایت طلبی، ... به سراغ قرآن رفتند. هر مسلمانی این اشتیاق مؤمنانه را دارد که کاری در زمینه قرآن انجام دهد؛ از چاپ و نشر، خطاطی و تذهیب و جمع آوری نسخ کمیاب آن گرفته تا ترجمه و آموزش و تفسیر و تأویل آن. یکی از فعالیت‌های مهم و جذی سال‌های اخیر در عرصه آموزش قرآن به

جامعة علوم اسلامی